

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๗๓

วันพุธที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญ
เริ่มตั้งแต่ มาตรา ๒๕๓ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การพิจารณาทบทวนบทบัญญัติควบคู่กับการพิจารณำบันทึกเจตนารมณ์ ซึ่งเริ่มพิจารณา
ตั้งแต่ร่างมาตรา ๒๕๓ ต่อเนื่องไปจนถึงสิ้นสุดที่ร่างมาตรา ๓๑๐ รวมแล้วเสร็จ ๑๘ ร่างมาตรานั้น ที่ประชุม
ได้มีการปรับแก้ถ้อยคำในบทบัญญัติเพื่อให้ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ทั้งนี้ ไม่กระทบหลักการที่
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเห็นชอบไปแล้วในเบื้องต้น ได้แก่ ร่างมาตรา ๒๕๗ ซึ่ง
บัญญัติไว้ว่า

“เพื่อประโยชน์ในการสร้างความสมานฉันท์ ความรักสามัคคี และความปรองดองระหว่าง
คนในชาติให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมประชาธิปไตยที่มีความแตกต่างหลากหลาย และสร้างแนวทางที่จะ
นำพาประเทศไปสู่ความมีเสถียรภาพและสันติสุขอย่างยั่งยืน ให้มีคณะกรรมการอิสระเสริมสร้าง
ความปรองดองแห่งชาติ ประกอบด้วย กรรมการจำนวนไม่เกินสิบห้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นฝ่ายทางการเมืองหรือความขัดแย้ง และผู้ซึ่งเป็นผู้นำในความขัดแย้ง

ที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสระ
เสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยธุรการ และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยและการเสริมสร้างความปรองดองบัญญัติ” นั้น

ที่ประชุมได้ปรับแก้ชื่อพระราชบัญญัติในวรรคสอง จากเดิมใช้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยและการเสริมสร้างความปรองดอง” เป็นชื่อ
“พระราชบัญญัติการเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ” แทน เพื่อให้ตรงตามความเป็นจริง ในเบื้องต้นที่ประชุม
เห็นชอบให้ปรับความในร่างมาตรา ๒๕๗ วรรคสอง เป็นดังนี้

“ที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสระ
เสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยธุรการ และการอื่นที่จำเป็น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
การเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ”

นอกจากนี้ ในส่วนบันทึกเจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๕๗ เห็นควรปรับแก้ถ้อยคำด้วยเช่นกัน
ทั้งนี้ เพื่อขยายความและระบุเหตุผลให้ชัดเจนเกี่ยวกับการออกแบบให้มีคณะกรรมการอิสระเสริมสร้างความ
ปรองดองแห่งชาติ เป็นกลไกระดับชาติ ที่สามารถดำเนินการอย่างอิสระ ไม่ขึ้นต่อองค์กรใด เข้ามาทำหน้าที่
เสริมสร้างความปรองดองให้เป็นไปตามหลักความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่าน (transitional justice) ซึ่งเขียน
บัญญัติไว้ในหมวด ๓ การสร้างความปรองดองนั้น มีการบันทึกไว้ด้วย ในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับ
ความในบันทึกเจตนารมณ์ของร่างมาตรา ๒๕๗ เป็นดังนี้

“เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ ซึ่งเป็นกลไกภายในระดับชาติ ดำเนินการโดยอิสระไม่ขึ้นต่อองค์กรใด ในทำนองเดียวกับคณะกรรมการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในหลายประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรงมาก่อน เช่น ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ราวินดา ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการดำเนินการสร้างความปรองดองอย่างเป็นระบบตามหลักความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่าน (transitional justice)”

นอกจากนั้น ที่ประชุมได้ปรับเพิ่มความในบันทึกเจตนาของร่างมาตรา ๒๙๘ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้วิธีดำเนินการสร้างความปรองดองของคณะกรรมการอิสระเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติ มีการเขียนขยายความระบุถึงรูปแบบ วิธีดำเนินการต่าง ๆ บันทึกไว้อย่างชัดเจนด้วย ในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับเพิ่มความในบันทึกเจตนาของร่างมาตรา ๒๙๘ เป็นดังนี้

“เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่และวิธีดำเนินการของคณะกรรมการอิสระเสริมสร้างความปรองดองแห่งชาติตามหลักความยุติธรรมระยะเปลี่ยนผ่านและความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งต้องดำเนินการสร้างความปรองดองโดย

- (๑) ยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนและความรุนแรง
- (๒) หาข้อเท็จจริงอันก่อให้เกิดความขัดแย้งรวมทั้งสอบสวนการกระทำผิดและละเมิดสิทธิมนุษยชนและดำเนินคดีต่อผู้รับผิดชอบ
- (๓) อาจมีการให้อภัยแก่บุคคลบางคนในกรณีที่ได้ข้อเท็จจริงและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในความรุนแรงซึ่งสำนึกผิด
- (๔) เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอย่างเป็นธรรม
- (๕) บันทึกความทรงจำของเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรงนั้น และกำหนดมาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้สังคมวนกลับไปสู่ความขัดแย้งอีก
- (๖) ปฏิรูประบบและกระบวนการยุติธรรมและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- (๗) ส่งเสริมสันติวิธีในการอยู่ร่วมกันของสังคม
- (๘) การประสานรอยร้าวระหว่างกลุ่มบุคคลที่ขัดแย้งเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ในชาติ”

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้สรุปผลการประชุม

ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภางเงิน
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
ตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๘๗
ผู้ตรวจทาน